

Пропозиції
до проекту Закону України
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо
удосконалення механізму судового контролю за виконанням рішень судів
та процедури встановлення або зміни способу виконання судових рішень»
(реєстр. № 7648 від 08.08.2022 р.)*

Метою аналізованого законопроекту, як зазначено в пояснювальній записці до нього, є забезпечення гарантованого права особи на судовий захист у частині виконання судового рішення шляхом удосконалення механізму здійснення судового контролю за виконанням судових рішень та процедури встановлення або зміни способу або порядку виконання судових рішень, передбачених цивільним, господарським та адміністративним процесуальним законодавством.

Проектом пропонуються зміни до Господарського процесуального, Цивільного процесуального кодексів України та Кодексу адміністративного судочинства України. За результатом аналізу змісту пропонованих змін варто зазначити, що проект містить положення, які розширюють можливості судового контролю для покращення ситуації у сфері виконання судових рішень.

Так, проектом передбачена нова редакція статті 382 КАС України, відповідно до якої встановлюється судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах. Так само, до Цивільного процесуального кодексу України та Господарського процесуального кодексу України пропонуються нові статті 453¹ та 345¹ відповідно, якими передбачений судовий контроль за виконанням судових рішень, боржниками за якими є органи державної влади, органи місцевого самоврядування, державні та комунальні підприємства.

Висловлюючи в цілому підтримку проекту, відзначимо, що виконання судового рішення є невід'ємною складовою права на справедливий суд у контексті статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а забезпечення гарантії цього права передбачено у статті 129-1 Конституції України, відповідно до якої контроль за виконанням судового рішення здійснює суд. Разом з цим вважаємо за доцільне висловити також деякі рекомендації стосовно окремих положень проекту.

1. Запропонована зміна до частини четвертої статті 287 КАС України щодо збільшення граничного строку розгляду скарг на рішення, дії та бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення з десяти днів до тридцяти днів, на нашу думку, не відповідає загальній меті проекту щодо забезпечення гарантованого права особи на судовий захист в частині виконання судового рішення, а також не отримала належного обґрунтування у пояснювальній записці до нього.

2. У пропонованих законопроектом положеннях стосовно уточнення процедури вирішення питань про зміну способу і порядку виконання судового рішення міститься посилання на Закон України «Про гарантії держави щодо

виконання судових рішень» (абз. 2, 3 статті 378 КАС України, абз. 2, 3 статті 435 ЦПК України, абз. 2, 3 статті 331 ГПК України). Згідно з його частиною другою статті 4 у разі, якщо рішення суду про стягнення коштів з державного підприємства або юридичної особи не виконано протягом шести місяців з дня винесення постанови про відкриття виконавчого провадження, його виконання здійснюється за рахунок коштів, передбачених за бюджетною програмою для забезпечення виконання рішень суду. Для забезпечення системності правового регулювання та недопущення юридичних колізій це положення, на нашу думку, потребує імплементації у пропоновані законопроект приписи, зокрема щодо врахування / неврахування встановленого шестимісячного строку з дня винесення постанови про відкриття виконавчого провадження у разі, коли суд приймає рішення про зміну способу і порядку виконання судового рішення на підставі висновку експерта про визначення вартості такого майна (стаття 435 ЦПК України, стаття 331 ГПК України).

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*